

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БҮРЯАД АРАДАЙ СӨНИН

1998
ИЮНИН
3

Зунай эхин
улаагшан могой
харын
9
гарагай 4
СРЕДА
№ 96 (19937)
Газетын сэн хэлсээтэ

1921 оной
декабриин
21-нээ гарава

Бүгэдэ арадай сонин

БУРЯД РЕСПУБЛИКЫН ХҮДӨӨ АЖАХЫН БОЛОН АПК-гай БОЛБОСОРУУЛГЫН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН БҮХЫ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ ХАНДАЛГА

Буряад Республикын Президентын болохоё байһан хунгалта тухай асуудалаар Аграрна холбооной совет, агропромышленна комплексын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай рескомой президиум, Аграрна партиин совет танда хандажа байна.

Мүнөө дээрээ олондо мэдээсэл тараадаг зарим хэрэгсэлнүүд бодото байдалы хазгайруулан баримтанууды дамжуулна. Үнэн дээрээ мүнөө ажаллажа байһан Президент - Правительствон Түрүүлэгшэ Л.В.Потапов үнгэрэгшэ жэлдэ, мүн байгша ондошье хабарай тарилгын хүдэлмэри үнгэрэгшэ хэрэгтэ бүхы талын туһаламжа үзүүлээ. Мүнөөдөр Л.В.Потапов - хүдөө ажыхын үйлдбэриие тогтууртайгаар хүгжөөлгы лаб хангада байна. Тэрэнэй өөрын хабаадалгатайгаар хүдөө ажыхын үйлдбэриин гол халбаринуудые үлөөхэ, тэрэ тоодо республикада ехэ удаха шанартай халбари - хонин ажалые хүгжөөхэ, экономикаческа данхарууталгын байдалда ороһон бэрхэшээлые дабаха талаар Россин парламентда хуулинууд бэлдэгдэжэ байна.

Тэрэнэй хүтэлбэри дор республикын хүдөө ажыхын үйлдбэриин доройтолго тогтоогдожо, 1997 онһоо хойшо экономикаческа хүгжэлтын замда гаргагдаба.

Хүндэтэ хүдөөгэй ажалшад! Президент Л.В.Потаповай танда этигэдэг ябадал, мүн Танай Президентдэ этигэдэг ушар, республикын экономикае хүгжөөлгэдэ зориулагдан ажал ябуулга хадаа республикын бүхы хунгагшадта сэхэ хандажа, зүбөөр шэлэн хунгахые уряалжа эрхэ бидэндэ олгогдоно.

Хэрбээ гэр бүлөөрөө амгалан тайбан ажаһууха, үхибүүдээ саашадан найдамтайгаар хүмүүжүүлхэ зорилготой байбал, Леонид Васильевич Потаповай түлөө дуугаа үгэхыетнай гуйнаби. Бидэ тэрэнэй түлөө дуугаа үгэхэдөө, тогтонижон байдалай түлөө дуугаа үгэхэмнай гэшээ.

Буряад Республикын аграрна холбоон.
Буряад Республикын АПК-гай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай реском.
Аграрна партиин Буряадай отделени.

НАЛБАРАН МАНДЫШ, БУРЯАД ОРОМНИ!

Буряад Республикын байгуулагдаһаар 75 жэлэй
ойдо зориулагданан һайндэрһөө тоосоон
(2-3-даху нюурнуудта)

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Найр нааданай үедэ. С.БАЛДУЕВАЙ, А.БАТОМУНКУЕВАЙ фото.

* Хэн мүнөө баянби, хүсэтэйб гэжэ өөрыгөө һананаб, тэдэ зондо иигэжэ хэлэхэ дуран хүрэнэ: хажуудашни хэнэйб даа зобожо, туһа эрижэ байһы харахадаа, дүүрэн жаргалтай байхын аргагүйл даа.

Һунгалтые угтуулан

ЮУНДЭ БИ САГАНОВАЙ ТҮЛӨӨ ДУУГАА ҮГЭХЭБИЙ?

Дарима БАТОРОВА, 10 үхибүүдэй эхэ:
- Манай республика дотор юун боложо байнаб даа?! Телевиденээр үгэ хэлэхэ һанаатай һэм. Үхибүүдэ үгтэдэг пособиин мүнгэн үгтэхөө болиһоор үниһэй. Би РЦНТ-дэ харуулшанаар хүдэлнэб - салин хүлһэн мүн лэ үгтэдэггүй. Тиймэһээ ажамидарха хүшэр болонхой. 10 үхибүүдэй, тэрэнэй эгээ эхэн студент, эгээн баган 3 һаһатай. Тийхэдэ үшөө үргэжэ абаһан ород хүбүүн Саша Семкин манай гэр бүлэдэ ехэ болонхой. Тэрэмнай 24-тэй, мүн лэ студент юм. Ехэ хүбүүгээ институтда оруулахын тула 10 миллион хэрэгтэй байгаа. Би засагай олон зургаануудта тус асуудалаар хандааб. Арадай Хуралай депутат Саганов намда туһалаа. Түрүүшээр 5 миллион түхэриг спонсоруудһаа оложо үгөө. Үшөө 5 миллион түхэриг Социална хамгаалгын министрствэһээ урьһаар абаха хэрэгтэ Владимир Бизьяевич мүн лэ туһалаа һэн. Тэрэ абаһан 5 миллион түхэригөө саг дарыдань бусаажа шадаагүйб. Тэрэнэй түлөө ОМОН-ой алба хаагшад гарыем гэнжээр уяад, гэмтэн шэнгээр хаажархо бэлэй. В.Б.Саганов Дотоодын хэрэгүүдэй министртэй хөөрөлдэжэ, намайе тэндэһээ сүлөөлөө һэн.

Үхибүүдэйнгээ түлөө бүхы һанаагаа табижа байдаг эхэнэрнүүдэ - эхэнүүдые Сагановай түлөө дуугаа үгэхые

уряалнаб. Тэрэ бидэндэ туһалхал байха.

Ренета Ивановна КОРЯЧКИНА (Хойто-Байгалай районой Холодное гэжэ нуурин):
- 1983 ондо би сельскэ Советдэй гүйсэдкомой түрүүлэгшээр ажалладаг байгааб. Ажалдаа дарагдаад ябахандаа, гэр бүлэмнай һандаран халахая байгаа юм. Ажалыемни, гэр бүлыемни үлөөхэ хэрэгтэ туһалһан Владимир Бизьяевичта баяр баясхалан хүргэдэгби. Иимэрхүү хүтэлбэрилэгшэд манда тон хэрэгтэй.

Цырен-Доржо ЗУНДУЕВ, Яруунын районой Улхасаа нууриной фермер:
- Би Сагановай түлөө дуугаа үгэхэб. Тэрэ хүдөө ажыхы һайн мэдэдэг бэрхэ хүтэлбэрилэгшэ гэшээ ааб даа. Тиймэһээ манай нютагай зон бултадаа Сагановай түлөө дуугаа үгэхөөр зһэнхэй байгша.

Надежда ТРЕСКИНА, олзын хэрэг эрхилэгшэ:
- Сэхыень хэлэбэл, В.Б.Сагановыс тэрэнэй хүбүүн Герман Владимировичай түлөө дэмжэжэ эхилээ һэм. Буряад Республикын Президентэв кандидат В.Б.Саганов республика соогоо мэдээжэ хүн ааб даа. Гадна тэрэ энэрхы сэдхэлтэй хүн гэжэ тоолоноб. Бусад кандидатуудынь хунгагшадтай этигэл найдабари харюулжа шадахагүй гээд тоолоноб.

Ирина Сафроновна Урбанаева, философийн

эрдэмэй доктор: РАН-ай СО-гой Монгол тухай асуудал шэнжэлэлгын, буддологийн ба тибетологийн институтдай ахалагша эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ:

- Мүнөө дээрээ Владимир Бизьяевич республикын эгээн дээдын тушаал эзэлхээр мэрэгжэл шадабаритай ажал ябуулагша, эрдэмтэн, дипломат байна ха юм. Энэ хүмнай оюун сээр бодолтой, хурса ухаатай, ямаршы асуудалаар ади тэгшэ хөөрөлдэжэ шадаха хүн гэшээ. Гэхэтэй хамта тэрэ юрын зангаар хүндэ ханджа шададаг. Буряад Республикын 75 жэлэй ойн һайндэрыс тэмдэглэхэ үедэ республикын зах халын нютагуудһаа ерһэн хүнүүдтэй хөөрөлдэжэ байхыень хараа һэм. Тэдэ уулзаһан хүнүүдынь танил гэжэ ойлгогдоо һэн. В.Б.Сагановай Правительствое толгойложо байха үедэнь, удаань Арадай Хуралай депутат болоходонь ажал ябуулгыень үндэрөөр сэгнээ гэшээ һэн хаб. Тэрэ оюун бодолойгоо талаар аргагүй үндэр хэмжээнэй бэлдхэлтэй гээд тоолоноб. «Баян сэдхэлтэй, һайн зантай хүн» гэжэ сугтаа ажалладаг хүнүүдынь хэлэдэг. Бишые баһа тиймэ һаналтай байһаб.

6 һаһатайһаа Владимир Бизьяевич эжитсээ хамта колхоздо хүдэлжэ эхилһэн юм. Бага һаһанһаа хойшо хүдөөгэй байдалда дуратай, хартаабха һуулгаха, үбһэ сабшаха, дача дээрээ хүдэлхэ гэхэ мэтэ ажалда өөрөө тон дуратайгаар, ханамжатайгаар хандадаг.

Владимир Бизьяевич түбһэн хүнэй хэжэ шадахагүй олон юумэ хэжэ шадаха. Хари гүрэнүүдтэ В.Б.Саганов нилээн мэдээжэ. Жэшээхэдэ, Япон, Хойто болон Урда Солонгосто, Монголда, Америкэдэ тэрэниие хүнүүд һайн мэдэхэ. В.Саганов США-гай гүрэнэй департаментда Байгалай региондохи уласхоорондын экологияческа просэкт дэбжэжэ элидхэл хэһэн байна. Энэһэнэй ашаар Росси болон Америкэ хоёрой хоорондохи холбоо харилсаанда (Гор-Черномырдинай комисси) США-гай бюджетдээ хангалгатай Байгал тухай программа оруулагдаа. В.Саганов лэ Буряад Республика Москва хоёрой хоорондохи хэлсээ бэлдһэн байна. Энэ хэлсээһнээ Л.Потаповай Правительство хэрэгтэйнь республикыһаа аша туһада хэрэглэжэ шадаагүй. Федерална засаг болон республикын Правительствоын эрхэнүүдые амьарлуулан, республикын бодото экономикаческа суверенитэдэй үндэһэ һуури мүн лэ В.Б.Саганов табья. Зүгөөр тэрэнииснь хазгайруулан, Л.Потапов хэлсээндэ гар табиһан байна.

Мүнөө болоходо, господин Потапов республикын засагай эрхэ үргэдхэхэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Энэһнээ гадна республикын аша туһада В.Саганов олон хэрэгтэй юумэ бэлдһэн байгаа. Хэрбээ В.Сагановай бодолнууды хэрэглэжэ шадаа һаа, үгырэн, тулоур байдалда тулажа ерхэгүй һэмди.

Владимир Бизьяевичай һаһанайнгаа нүхэртэйгөө хамта бэрхэ хүүгэдые хүмүүжүүлэн үндэглэхые хэлэнгүй байхын аргагүй. Үхибүүдынь гэртэһинээ хүндэлдэг, эрндөө хүндэтэй хүндэлдэг юм. Энэнь Владимир Бизьяевичай хүн шанар, тэрэнэй сэгсэн бодолтойе харуулаа.

Би өөрөө В.Сагановтай ямаршы тоосоотой бэшэб. Түрэлһынь, нютагайһынь хүн бэшэб - юрэл талын хүн болоноб. Харин Владимир Бизьяевичай республикын хүтэлбэрилэгшэ болохыс би үнэнхэ зүрхэнһөө хүснэб.

СОБРовцуудай шиидам ман руу харуулхагүй, Кремлинхидэй урда һайн хүн болохо гэжэ манай хүүбүүдые Чечня руу гү, али ондоо аюулта газар руу эльгээхэгүй, арадуудай дунда хэрэдээ шууа гаргуулхагүй, найдаха, этигэхэ хүмнай гэхэдэ, Владимир Бизьяевич Саганов болоно.

АНХАРАГТЫ!

Мүнөөдөр, июнин 3-да, БГУ-гай 2-дохин байшангай 680-дахин аудитори соо «Мүнөөнэй буряад бэшэгэй дүрим һайжаруула тухай» гэнэн темээр зүбһэн хэлсэгэй үнгэрхын. Элидхэлшэ - хэлэ бэшэгэй эрдэмэй доктор Д.Н.Доржиев. Зүблөөндэ хабаадаха дуратайшуул уригдана.

НАЛБАРАН МАНДЫШ, БУРЯАД ОРОМНАЙ!

Буряад Республикын байгуулагдаһаар 75 эсэлэй ойдо зорюулагдаһан һайндэрһөө

БАЯР ӨНӨЛӨЛӨЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

Буряад Республикын байгуулагдаһаар 75 жэлэй ойн хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэбэ. Соведаудэй талмай дээрэ Россин болон Буряад республикын ту-гууд мандуулагдаа. Эндэ манай республикын Президент А.В.Потапов, Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М.И.Семенов, Правительствоын Түрүүлэгшын

орлогшонор болон баяр өһололой айлшанар Саха (Яхад), Татарстан, Тыва, Хальмаг республикануудай, Эрхүүгэй, Новосибирс-кын, Шэтын можонуудай, Москва хотын түлөөлэг-шэд хабаадасанан бай-на. Буряад Республикын Президент А.В.Потапов амаршалгын үгэ хэлээ. һүүлээрнь хүндэтэ айлшад

Илалтын проспект ошожо, танкын хүшөөгэй дэргэдэ дайнай үсын жэлүүдтэ һаһа бараһан сэрэгшэд-тэ табигдаһан хүшөөдэ ссэгүүдые табья һэн. Энэл үдэр уран һайханай бүлгэмүүдэй ба Буряад Республикын мэдээжэ артистнууд Соведаудэй талмай дээрэ концерт табья. Борис Балданов.

АЙМАГУУДТА АЙЛШААР...

Һайндэрэйхээр игаһаад наратай һайхан үдэр Улаан-Удын Лениней үйлсөөр доошоо буухаданнай, республикыннай аймагуудай түлөөлөгшэд һэсн гэр, майхануудые талмайнуудаар татажа, хонгоо дуугаа эрдэлүүжэ, выставкэнүүдые дэлгэһэн, хүн зоние урижа байгаа һэн. «Ульгэр» театрай баруун тээхи талмай дээрэ Хуралхаанай аймагай эдир хүгжэмнэд, дууһад уран дуугаараа бидэниие угтажа абая.

Харин «Ульгэр» театрай дэргэдэхи талмай дээрэ Хойто-Байгалай, Яруунын аймагайхид выставкэ, концерт наадаа дэлгэбэ. Эгэтын-Адагай түлөөлөгшэдэй һэсн гэр соо оробобди, һүүдэлһэ хажуудан табигдаһан гэр соо аймагай уран гартанай

РЦНТ-гэй директор, Россин соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Н.Г.Донсоронова, композитор, Россин искусствын габьяата ажал ябуулагша А.А.Андреев гэгшэдые, Улаан Хэрэһэнэй республикын бүлгэмэй түлөөлөгшэдые, Дымбрыловтэнэй гэр бүлын ансамблин гэгшүүдые хүндэтэйгээр хүлээн угтаба.

Гүрэнэй банкын хажууда майханаа дэлгэһэн Ивалгын аймагайхидта айлшалбабди. Буряад Республикын соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Софья Цыжибоной (Гаврилова) хүтэлбэрилдэг эхнэрнүүдэй ансамбль аргагүй һайханаар дуунуудаа дуулаба. А.П.Бурков,

БУРЯАДАЙ ТҮҮХЭТЭЙ ХОЛБООТОЙ

Буряадай түүхын М.Н.Хангаловай нэрэмжэтэ музей соо «Буддын шажанай искусство» гэнэн выставкэ нээгдэбэ. Республикын Президент Л.В.Потапов, Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М.И.Семенов, соёлой министр Г.Н.Струбиннов,

инислэл хотын мэр Г.А.Айдаев гэгшэд выставкэ нээлгэдэ хабаадаа. Тэдэниие Дымбрыловтэнэй бүлын ансамбль буряад өһо заншалаар сэнхир хадагаар ба сагаан эдегээр угтажа абая. Выставкэдэ Буддын шажанда хабаатай хо-

морой элдэб зүйлнүү-дые харуулба. Тэндэ бурхадай хүрэг зурагууд, ламанарай хэрэгсэлүүд болон Цам нааданай багууд табигдаһан бай-на. Харагшадай нюдэ-нэй шэмэг болохоор һонирхолтой выставкэ ажалаа эхилээ.

Светлана ЖИГЖИТОВА

выставкэтэй танилсабабди. Бурхан зураха, шүлэг бэшэхэ бэлигтэй Буда-Жана Дашиевай зурагууд һонирхол татана. Яруунын мэдээжэ поэдүүд Цырендулма Дондогойн, Булад Жанчинповай үндэр сэглэлтэдэ хүртэжэ байдаг жэһэнгээр Яруунын аймагта бэлиг талаантай зон тог олон гэжэ энэ выставкэһээ ойлгохоор. Эгэтын-адагайхидай уран бэлигтэн хошуур суурхадар бэлэнхонй, яруунынхид эдэе хоолой дээжэ дэлгэһэнэй, холын айлшадаа - Эрхүүгэй делегациие угтажа абая.

Хойто-Байгалай ортоной ансамбль арадайнгаа дуунуудые, хатар наада олоной үзэмжэдэ дуралдаа, выставкэ харуулаа.

Лениней үйлсын I-дэхи анткын хойно (Каландариншвилиин үйлсэдэ) дүтэхэдөө, ололдо суутай болоһон «Үетэн» гэнэн дуунай-инструментальна, «Сэсэг» гэнэн эхнэрнүүдэй бүлэгүүдэй огсом дорюун дуунуудые шагнажа, сэдхэхээ баясуулбабди. Хэжэнгын аймагай гулава С.Ц.Цыреторов, гулавагай орлогшо В.Б.Батуева, ажалай ветеранууд - Россин габьяата багша В.С.Мулкин, Ц.А.Рабданов, Улаан-Удэдэ ажаһуушадай Хэжэнгын нутагай нэгдэлэй түрүүлэгшэ Ц.Б.Данзанов болон бусад айлшадые -

В.Б.Чимитов, В.А.Дамбаева түрүүтэй аймагай хүтэлбэрилэгшэд олон айлшадаа халуунаар угтаба. Ороһон айлшадта, журналистнуудта гарай бэлэгүүдые захиргаанай юрэнхы таһагыс даагша Валентина Арьевна Дамбаева баярай оршон байдалда барюулхадан, аймагайнгаа ехэ ойн баяр намар угтахаа байһан ивалгынхидта үрээлэй һайханиие, амжалта хүсэббди.

Хубисхалай талмай дээрэ Загарайн, бусад аймагуудай түлөөлөгшэд түбхинэнхэй, бууза, халуун эдэе баһал худалдажа, найр наадаяа дэлгэжэ байгаа һэн. Загарайда тоонготой ажалай ветеран, республикын мэдээжэ хүтэлбэрилэгшэ байһан Ким Дамдинович Дагбасвай, уулзахадамнай, мэдээжэ уран зохбоһо Чимит Цыдендамбасвай 80 жэлэй оие Тарбагатайдаа нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахаа байһан тухайгаа хөөрөө. Наратай һайхан энэ үдэр республикыннай аймаг бүхэн хүгжэм дуутайгаар, элбэг эдэе хоолтойгоор, гоё һайхан выставкэнүүдтэйгээр Буряад оронойнгоо, жабхаланта һайндэрые угтаба.

Бэлигма ОРБДОЕВА.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хэжэнгын аймагай дуушан Баярма Дамбинова

ТҮРҮҮ АРТИСТНАРАЙ БЭЛИГ ТҮГЭЛДЭР НААДАН

Һайндэрэй 2-дохи үдэрэй үдэрын 5 сагта оперо болон баледэй театр соо Буряад ороной бэлигтэй артистнар концерт наадаа дэлгэбэ. Ойн баярай нааданай урда тээ Буряад Республикын Президент А.В.Потапов республикынаа ажабайдал тухай элдхэл хэһэн байна.

Буряад ороной социально-экономическа хүгжэлтын һуурн зүбөөр табигдаа. Тиймэһээ ажабайдалые реформын ёһоор саашадаа хубилгаха ажал зогсолтогүй ябуулагдаха ёһотой, гэжэ Правительствоын Түрүүлэгшэ хэлээ юм.

Һүүлээрнь зал соо сугларһан хүндэтэ айлшадые амаршалгын дуугаар арадай «Наран Гоохон», «Тоонто», «Магтаал», ансамблынууд угтаа.

«Байгал», «Бадма сэсэг», «Вдохновение» гэнэн хатарай ансамблынууд уран һайханаар бэлиг шадабарияа харуулаа. Уян нугархай бэетэй циркын гурбан басагад харагшадай нэрэмэ альга ташалгада заншалта ёһоор хүртөө. Энэ үдэрын концертын гол номерынь болоо.

Буряадайннай суута дуушад К.Базарсадасв, Г.Шойдагбаева, В.Бальжинимасв, Г.Дамдинжапова, Ганбаат гэгшэд буряад, итальян, монгол хэлэн дээрэ дуунуудые гүйсэдхөө.

«Байгал» ансамблин «Сурхарбаан» гэнэн шэнэ программаар энэ үдэрын концерт түгэсхөө.

Е. ЦЫБЕНОВА
С.БАЛДУЕВАЙ фото-зурагууд

«ТҮРЭЛ ОРОНОО МАГТАН ДУУЛАНАБ»

Ц.Сампиловай нэрэмжэтэ уран зураашагай музей соо Буряад ороной 75 жэлэй ойн баярта зорюулагдана республикын суута уран зураашагай зурагууд ба бүтээлүүд выставкэдэ табигдажа, үндэр сэгнэлтэдэ хүртэбэ.

Мүнгөөр таблахан, модоор динлэлэн, яһаар хэгдэһэн уран зүйлүүд выставкэдэ харуулагдана байна. С.С.Сампиловай мүнгөөр бүтээһэн эхэнэрнүүдэй зүүдхэл болон бусад гоболтонууд харагшадта ехэ найшаагдаа. Мүн Буряадай суута уран зурааша Д-Н.Д.Дугаровай зурагууд выставкэ харагшадгай дурьс

татахан байна.

«Буряад эмээл» (Б.Дамбиев), «Сагаан үбгэн» (Л.Д.Доржиев), «Бадма-Сэсэг» (Р.Ц.Жимбиева) ба бусад олон зурагууд болон бүтээлүүд табигдахан байна.

Светлана ЖИГЖИТОВА.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: засагай түлоолэгшэд Ц.Сампиловай нэрэмжэтэ музей соо.

АГААР ТЭНЮУН ҮРГЭН ДАЙДАДА

Майн 30-най үглөөгүүр тэнгэри бүрхэг байбашье, үдэрэй тэн багаар наранай элшэ наартайханаар дулаахан туяагаа сасабал даа. Энэ үедэ дуулим найхан агаартай Дээдэ-Онгостойдо үдэрэй 3 сагнаа үхибүүдэй аман зохоолой хайндэр эхилээ. Баргажанай, Бэшүүрэй, Хориин, Захаминай, Прибайкалийн, Хурамхаанай, Загарайн, Мухар-Шабэрэй аймагуудһаа ерэнэн эдир артистнар бэе бээдээ айлшалан, зугаа наадаа дэлгээгээ. Хотын багашуул элдэб амитадые харахаяа этнографическа музейн хойто зүгэй булан руу шамдан субана. Эндэ тэмээн, харлаг, баабгай, шоно, хони ямаад байгаа юм.

Зүгөөр хүдөөгэй үхибүүд эдэ амитадые тоогоошьегүй хэбэртэй нэн. Дүрбэн часай туршада Дээдэ-Онгостойн айлшад эгээл гоёор сэнгээ даа. Хаа хаагуур дуунууд эдэлнэ, үхибүүд үргэн талмай дээгуурагша хойшоогүйдэнэ, харайлдана. Тунгалаг агаарта хүнүүд аяшархан хуугаа бэлэй. Нүүлэй нүүлдэ эдир артистнарые, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдые музейн ажалшад суглуулжа, «баран хамта хатараяа» гэжэ дурадхаа бэлэй. Амарха сүлөөгэй эдиршүүл автобусуудтаа хуугаад, удаадахи хэмжээ ябуулгануудта шамдаа.

Е. ЦЫБЕНОВА.

ХҮНДЭТЭ НУНГАГШАД!

Би, РАЗОРЕНОВ Анатолий Фёдорович танай нунгуулийн 55-дахи округоор Арадай Хуралай депутатада кандидат болонхойб.

Би юрын хүдэлмэришэ бүлэдэ түрэнби. Тиймэхээ бүхи Россияа гуйнгүйгөөр ажаһуужа шадахабди гэжэ өөрынгөө дүршэлөөр мэдэнэб.

Манда ухаатай толгойтой, алтан гартай хүдэлмэришэ хүнүүд олон. Гансал засагай талаһаа ондоохон хандаса хэрэгтэй. Зоригтой, зүб шийдхэбэри абахаһаа айнгүй, хахад харгыдаа зогсонгүй бээлүүлхэл хэрэгтэй.

Энээн тухай Арадай Хуралда хэлэхэ хүсэлтэйб. Тиймэхээ би тание намай дэмжэхыетнай гуйнаб. Танай болон дутынхинэйтнай найнаар, сэхэ сэрээр ажаһуухын түлөө оролдохоб.

«Гильбера» кооперативай түрүүлэгшэ Б.Б.Цыренжапов:

«ХҮСЭЕЭ ХАМТАДХАЖА ХҮДЭЛНЭБДИ»

Ивалгын аймагай Хурамша нютагта оршодог хүдөө ажыхын «ГИЛЬБЕРА» кооперативай түрүүлэгшэ Б.Б.Цыренжаповтай манай корреспондент Т.Нимбуев уулзажа хөөрэлдэбэ.

Корр.: - Базар Бимбаевич, хабарайнгаа тарилга хэр бээлхэлтэйгээр угтаба гэшэбта?

Б.Б.: - Байдал хаанашье адли юм бэшэ гү даа. Гүрэнэй талаһаа хүдөө ажыхы дэмжэлгэ үгышые гэхэдэ, болохоор болонхой гэшэ. Онһото техникымнай запас хэрэгсэлнүүд, тоһо, түлишын асуудалнууд хүшэрхэн байгаа. Гэбэшье дүршэлтэй механизаторнуудайнгаа шадабари, оролдолгоор трактор, машинануудаа заһабарилжа шадаа гэшэбди.

Мүнөө хүсэ ехэтэ гурбан К-700, дүрбэн ДТ-75, нэгэ МТЗ тракторнууд хүдэлнэ. Тийхэдэ

хүршэ Ивалгын туршалга-үйлэдбэрийн ажыхытай хамтаржа, томохон бригада байгуулаабди. Тэдэнэй гурбан Т-150, хоёр ДТ түхэлэй тракторнууд хүдэлдэг. Иигэжэ хүсэеэ нэгэдхэжэ, ажыхынуудайнгаа хүдэлмэри ээлжээгээр хэнэбди.

Корр.: - Мүнөө гэдэнэр хаана хүдэлжэ байнаб?

Б.Б.: - ОПХ-гай тарилга дүүргээд, манайхидаа ороод байна. 700 гектар газарта шэпиисэ тарихабди. 5-7 үдэрэй туршада тариха дүүргээд, Ивалгынгаа ажыхыда обёос тарихаяа ошохо.

Корр.: - Үшөө ямар ажал кооперативтагнай хэгдэжэ

байнаб?

Б.Б.: - 880 гектар сабшалагтайбди. Тэндэ Бата Бимбаевич Будажапов, Пүрбэ Иванович Гомбоев гэхэшэлэн 6 газар уһалагшад хүдэлнэ. Тэдэнэр мүнөө Олзоной, набуудайн, Хамнайн сабшалангуудые хоёрдохыо уһалжа байна. Мүн сабшалангуудаа хорёолхо, хорёоень заһабарилжа хүдэлмэри хэгдэнэ.

Корр.: - Хэр олон мал баринабта?

Б.Б.: - Үхэрнүүдээ айлнуудаар хубаагаа хэмшайбди даа. Нэгэ гүүртэ буруу, хашараг, хоёр отара хонишоо бэшэ юумэ байхагүй.

Корр.: - Огородой эдэ тарихагта?

Б.Б.: - 5 гектарта капуста, 2 гектар газарта морхооб тарихабди.

ӨӨ НЭДЫН ХҮТЭЛБЭРИИЕ ҮНДЭР ХЭМЖЭЭНДЭ

«Буряад Республикада нютагай өөһэдэн хүтэлбэриие эмхидхэхэ ниитэ гуримууд тухай» Буряад Республикын Хуули абтажа, демократийн гуримар нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн толгойлогшоноор нунгагдажа, нютаг нютагай засагай сургаануудые тогтоолгын түрүүшын шатын ажал хүдэлмэри гол түлэб дүүрэнтэбэ.

Гэхэтэй хамта олонхи аймагуудта нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн сургаануудай социально-экономическа хүгжэлтые уридшалан түсэблэн хараалха хэрэгэй шанарынь доогуур хэмжээндэ байна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Экономическа, финансова болон социальна дүнгүүдые шэнжэлхэдэ, республикын 14 аймагууд гээгдэнги байдалтай. Тэрэ тоого Улаан-Үдэ хотын районууд, Северобайкальск хото ороно. Түнхэнэй, Ахын болон Хурамхаанай аймагуудһаа бэшэ тээхи нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн сургаанууд районуингоо социально-экономическа хүгжэлтын хараа түсэбүүдые тодорхойлоогүй байна.

Буряад Республикын Президентын зарлигаар республикын харьяата газар дээрэ социально-экономическа ниитэ нэгэн политикын хэмжээ ба шанар дээшлүүлхын тула нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн сургаануудай заатагүй хүтэлбэри болгохо гол документүүд тодорхойлогдонхой. Тэрэ тоого 2005 он болотор социально-экономическа хүгжэлтын районой

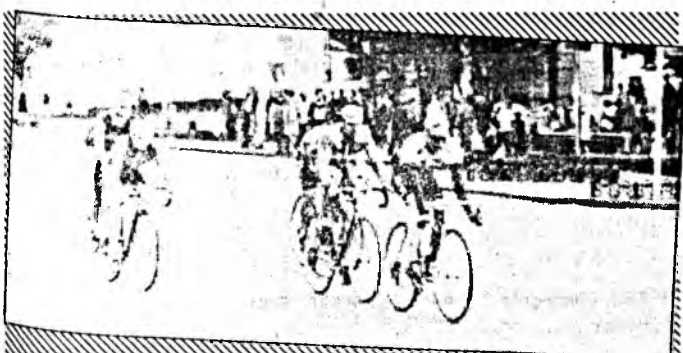
программа, ерэхэ жэлдэ районой социально-экономическа хүгжэлтые, гараха нэгэ жэлээр ба удаагахи 3 жэлээр түсэблэн хараалга, эдэ бүгэдэниие ажабайдалда бээлүүлхэ хэмжээндэ, мүн ерэхэ жэлдэ нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн сургаануудай ажал ябуулгын түсэб ороно. Энээнхээ гадна районуудай социально-экономическа байдалда хубилалтануудые туйлаха хэрэгтэ Правительствын талаһаа түбхын түрүүндэ анхарал хандуулха зорилгонууд тодологдонхой.

«1997-2000 он болотор байгуулгыень шэнэдхэн хубилгаха ба экономическа ургалта» гэхэн Россин Федерацийн Правительствын программын болон «Хойто зүгэй районуудые гүрэнэй талаһаа дэмжэлгын хэрэгые байгуулгыень талаар шэнэдхэн хубилгаха тухай» Россин Федерацийн Правительствын тогтоолтой зохилдуулан, хойто аймагуудай экономикын байгууламжыень хубилгаха программа 3 харын болзорт зохёохыень Баргажанай, Баунтын, Хурамхаанай, Хойто-Байгалай, Муйскын, Ахын аймагуудай өөһэдэн хүтэлбэрийн сургаануудта дурадхагдаа.

Нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн сургаануудта кадрова политикые нарижуулан найжаруулха зорилготойгоор муниципальна алба хаагшагай аттестаци үнгэргэгдэдэ болохо байна.

Буряад Республикын Президентын ба Правительствын хэблэлэй албан.

СОБОТО СПОРТСМЕНУУД СОВЕДУУДЭЙ ТАЛМАЙ ДЭЭРЭ

Майн 31-най үдэр Соведадэй талмай дээрэ ерэнэн зон Буряад Республикын мэдээжэ спортсменүүдые хараха золтой байгаа. Юуидэб гэхэдэ, энэ үдэр спортын нааданууд сугларалтада дурадхагдаа. Республикынгаа нэрэ солье дээрэ үргэжэ ябаһан спортсменүүд мурьсөөнүүдтэ хабаадалсаа нэн. Хүнгэн атлетикын, барилдаанай, боксын, саньин уридаанай, гарай хүсэ туршалсалтын, пауэрлифтингын мастернууд бэлгэ шадабарияа харуулаа. Жэһээлбэл, пауэрлифтингдэ Улаан-Үдэин Артём Павлов 240 килограмм шэгнүүртэй түмэр штанга үбдэгтөө хүртээр үргэжэрхэб.

Шатараар мурьсөөн болоо нэн. Эндэ шатарай ветерануудһаа гадна бүхи дуратайшуул аза талаангаа туршаа.

Даам наадлагаар Россин даамшадгай рейтинг соо зургаадахи нуури эзэлдэг гроссмейстер Баир Ринчинов нэгэ доро 25 хюлгэ дээрэ сенс үнэргөө. Эндэ Баир Ринчинов 24,5:0,5 тоотойгоор шүүгээ. Даамаар мэдээжэ тренер Ф.А.Завелинский ба Россин чемпион, спортын мастера кандидат Ваяя Заяханова арба-арбан хүнтэй нэгэ доро наадахадаа, нэгэнье очко алдаагүй.

Хүнгэн атлетикээр 40-дахи, 65-дахи, 38-дахи, 39-дахи нургуулингууд шалгараа. Санаар урилдаанда Буряадай бүхи мэдээжэ санаһад хабаадаа. Санаһад зундаа хорилго хэдэг сахаринуудтай хэрэгсэлнүүд дээрэ урилдаа.

Тээквандогой, каратэгий, самбын барилдаанай, боксын арга дүрүүлгүүдые спортсменүүдэй харуулхада, зон ехэ һонирхон хараба. Мүн хоёр-гурбан газар үхибүүдэй хүхию солбон мурьсөөн болоо юм.

Борис БАЛДАНОВ.

«Туризм тухай» Буряад Республикын Хуулида хубилалтанууды ба нэмэлтэнүүды оруулха тухай

Статья 1. «Туризм тухай» Буряад Республикын Хуулида (Буряад Республикын Арадай Хуралай хуулига дансанууд, 1995 он, № 9(20) хубилалтанууды ба нэмэлтэнүүды оруулан, ингэжэ найруулаха:

«ТУРИЗМ ТУХАЙ» БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ХУУЛИ

Тус Хуули Буряад Республикын газар дэбисхэр дээрэ туризмын ба туристын хэрэг эрхилэлгын экономика ба хуулига лаб найдуулганууды тогтоодог, мүн тинхэдэ туризмын халбарига, аяншалганууды эмхидхэн ябуулгада, туризмын арга нөөсөнүүды ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэгэдэ харилсаанууды гуримшуулдаг.

Тус Хуули туризмын халбарига Буряад Республикын экономикын тогтууритай хүгжэлтын шухала шэглэлүүдэй нэгэн, дэлхэйн уута баялигай байһан газар гэжэ тоологдохо Байгал нуурай аюулгүй байдал хангаха зүйлнүүдэй нэгэн гэжэ харадаг.

Бүлэг I

Юрэнхы дүримүүд

Статья 1. Гол ойлгосонууд

Тус Хуулида нимэ ойлгосонууд хэрэглэгдэнэ гэбэл:

туризм (аяншалга) - Россин Федерацин ба Буряад Республикын эрхэтэдэй, гадаадын ороноудай эрхэтэдэй ба эрхэтэн бэшэ хүнүүдэй (саашадаа - эрхэтэд) ажаһуудаг газар нютагһаа газар тээшээ танилсан мэдэлгын, эмшэлэлгын, элүүржүүлгын, спортын, шажан мүргэлэй, мэргэжэлэй-хэрэг эрхилэлгын ба бусад зорилготойгоор, ошоһон орон нютагтаа (газартаа) түлөөһэтэ ажал эрхилэнгүй, удаан бэшэ болзороор ябалганууд (аяншалганууд) мүн;

аяншалгада хабаатай ажал ябуулга - туроператорай ба турагентствын, мүн тинхэдэ туризмын эмхидхэлэй талаар бусад ажал эрхилэн ябуулга;

дотоодохи аяншалга - Буряад Республикада ажаһуудаг нюурнуудай Буряад Республикын газар дэбисхэр дээгүүр аяншалганууд;

газаа тээһээ ерэгшэдэй аяншалга - Буряад Республикада ажаһуудаггүй нюурнуудай Буряад Республикын газар дэбисхэр дээгүүр аяншалганууд;

газаа тээшэ ошогшодой аяншалга - Буряад Республикада ажаһуудаг нюурнуудай Буряад Республикын хизаарһаа гараһан аяншалганууд;

өөрын эдэбхнтэ аяншалга - туристнуудай (аяншалгада) өөрын дураар элдэб арга унаа хэрэглэн эмхидхэн

аяншалганууд;

социальна туризм - социальна хэрэглэмжэдэ гүрэнэй үгэһэн тэдхэмжын мүнгэнһөө һомологдодог аяншалганууд;

экологическа туризм - экономика аша тунһе хэрэглэһэнэй үндэһөөр аяншалагшадые хангалгада байгаали гамнаха технологинууды хэрэглэгэтэй байгаалин оршон шэнжэлхэ ба бүрин зандань үлөөхэ зорилготой аяншалганууд;

тур - туристнууды байрлуулгын, зөөлгын, эдеэлүүлгын талаар хангалгын бүлэг зүйлнүүд, экскурси хангалга, гид - оршуулагшадый хангалга, аяншалгын зорилгоһоо уламжалан үзүүлэгдэдэг бусад бүхы хангалганууд;

турист (аяншалагша) - элүүржүүлгын, танилсан мэдэлгын, мэргэжэлэй-хэрэг эрхилэлгын, спортын, шажан мүргэлэй ба туристын бусад зорилготойгоор түлөөһэтэ ажал эрхилэхгүйгөөр орон нютагта (газарта) саг зуураар 24 часаа дээшэ 6 нара хүрэтэр болзороор гү, али нэгэнһээ үсөөн бэшэ хонолотойгоор ерэнэн эрхэтэн;

туризмын арга нөөсөнүүд - туристнуудай оюун бодолой эрилтэнүүды хангадаг ба тэдэнэй бэе махабадай шадал нэргээлгэ болон хүгжөөлгэдэ нүлөө үзүүлдэг байгаалин, түүхын, социальна - соёлой үзэгдэл зүйлнүүд, туристын харахаар зүйлнүүд;

аяншалагшы хангалга - аяншалагшадый эрилтэнүүды хангаха талаар туроператорай гү, али турагентын ажал ябуулгын үрэ дүн;

гид - оршуулагшын хангалга - саг зуураар туристын ерэнэн орон нютагта (газарта) тэрэниие аяншалгын үзэгдэл зүйлнүүдтэй (арга нөөсөнүүдтэй) танилсуулха талаар тусхай мэргэжэлээр бэлдэгдэһэн нюурай ажал ябуулга;

аяншалгын халбарин индустри - гостиницануудай ба байрлуулгын бусад газарнуудай, үйлэдбэрин, инженерно-харилсаанай, транспортын, телемэдээсэлэй, худалдаа наймаанай, хангалгын предприятинуудай, организацинуудай, эмхи зургаануудай, зугаа нааданай арга нүхэсэлнүүдэй, танилсан мэдэлгын, мэргэжэлэй, элүүржүүлгын, спортын, зугаа нааданай болон бусад хэрэглэмжын объектнүүдэй, туроператорай ба турагентын ажал үүргэ

бэелүүлдэг, мүн тинхэдэ туристы хангалга ба гид-оршуулагшадый хангалганууды үзүүлдэг эмхинүүдэй бүгэдэ нүхэсэл мүн;

аяншалагшад дурадхагдаха бүтээл зүйл - туристда дурадхан худалдаха гэһэн аяншалгын түхэлэй эзэнэй эрхэ;

аяншалагшад дурадхагдаха бүтээл зүйлые ябуулга - аяншалагшад дурадхагдаха бүтээл зүйл худалдаха талаар хэмжээ ябуулганууд (реклама, тусхай үзэсхэлэнгүүдтэ, яармагуудта хабаадалга, аяншалагшад дурадхагдаха бүтээлые худалдаха талаар мэдээсэлэй түбүүды эмхидхэлгэ, картанууды, каталогууды, букледүүды хэблэлгэ, мүн бусад хэмжээнүүд);

туроператор - аяншалагшад дурадхагдаха бүтээл зүйлые бүридүүлхэ, дурадхан ябуулха, худалдаха талаар тогтомол гуримаар үгтэһэн лицензин үндэһэн дээрэ ажал ябуулга бэелүүлдэг юридическэ гү, али бодото нюур;

турагент - аяншалагшад дурадхагдаха бүтээл зүйлые дурадхан ябуулха ба худалдаха талаар тогтомол гуримаар үгтэһэн лицензин үндэһэн дээрэ ажал ябуулга бэелүүлдэг юридическэ гү, али бодото нюур;

туристын путёвко - аяншалагшад дурадхагдаха бүтээл зүйл хангаха ушар гэршэлхэн саарһан;

туристын ваучер - аяншалгын бүридэлдэ ородог хангалганууды эрхэ эрхэ тогтооһон ба тус хангалганууды үзүүлхэн тухай гэршэлхэн саарһан;

туризмын аюулгүй байдал - аяншалагшадый хубин аюулгүй байдал, тэдэнэй эд зөөрин бүтэн байлга болон аяншалгын үедэ тойронхи байгаалин оршондо хоро хүргэжгүй байдал.

Статья 2. Буряад Республикада аяншалгын болон аяншалгада хабаатай ажал ябуулгын хуулига үндэһэн

Буряад Республикада аяншалгын болон аяншалгада хабаатай ажал ябуулгын хуулига үндэһэн хадаа Россин Федерацин уласхоорондын хэлсээнүүд болон хуулинууд, Буряад Республикын уласхоорондын хэлсээнүүд болон хуулинууд, тус Хуули, Буряад Республикын баталһан нютаг можонууд хоорондын хэлсээнүүд, Россин Федерацин ба Буряад Республикын хуулига гуримшуулхы бусад актууд болдог.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

ХЭЖЭНГЫНХИДЭЙ АНХАРАЛДА!

Байгша оной июнин 7-ной үдэр үглөөнэй 10 сагта Дээдэ-Онгостойдо оршодог «Зорька» гэжэ лагерай газар дээрэ Буряад Республикын 75 жэлэй ойдо зориулагдаһан хэмжээ ябуулганууды үнгэргэхэнь. Энэ уулзалгын эхиндэ нютагтай ламанар нютаг бүхэнэйнгөө, Шалсаан-нынгаа тахилгата обоонууды дурдан, хүн зонингоо амгаланай түлөө зориулагдаһан уншалга бүтээхэ. Гэр бүлөөрөө, үхибүүдээрээ, аша эзэнээрээрээ энэ уулзалгада хабаадахаа, далагын табаттай, сэржэмтэй, барисын мүнгэтэй ерэхыетнай уринабди.

Энэ уулзалгын үедэ ёхор нааданууд эмхидхэгдэхэ, бүхэ барилдаагаар, урилдаагаар мурьсөөнүүд болохо.

Халуун эдеегээр, нэрюун ундаар «Сэтури» бүлгэм айлшадда хангаха.

Банзаарвай нэрэмжэтэй үйлсын буудалһаа 8-дахиавтобусто хуужа, «Зорька» буудал хүрэтэр ошохот. Улаан-Үдэ хотодо ажаһуудаг Хэжэнтэ нютагһаа гарбалтай бүхы зоноо түрүүшынхиэ үнгэргэгдэхэ байһан баяр ёһололой энэ уулзалгада эдэбхитэйгээр ерэжэ хабаадыт гэжэ уринабди.

«ХЭЖЭНГЭ» эблээлхид.

Б.Б.ЧОЙНЖУРОВ

Хурамхаанай аймагай, Барханай арадай театрай режиссёр, Буряад Республикын соёлой габыята хүдэмэрилэгшэ, Буряад Республикын Гүрэнэй шангай лауреат Батор Батуевич Чойнжуров 1998 оной майн 30-да үдэрэй тодорһоо болохо, наһа бараба.

Батор Батуевич Барханай дунда хургуули дүүргээ һэн. Удаань Улаан-Үдын Соёлой институт амжалтатайгаар дүүргэжэ, режиссёр гэһэн мэргэжэлтэй болоһон юм.

1972 онһоо хойшо Батор Чойнжуров Барханай театрай режиссёроор ажаллажа ябаа. Тэрэнэй зохёохы ажалынгаа зүжгүүд Бүхэроссин, Бүхэсоюзна фестивалнуудта түрүү нууригууды эзэлжэ, лауреадай үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм. Батор Батуевич Барханай дунда хургуулин дэргэдэ хүүгэдэй театрай студи эмхидхэн габыятай. Батор Чойнжуров нютагайнгаа зоной дунда хүндэтэй, зохёохы ажалынгаа түлөө зоной зүгһөө магтаалда хүртэдэг байһан юм.

Тэрэнэй соёлой хүгжэлтэдэ оруулан хубитань өхэ.

Б.Б.Чойнжуровай хэһэн, бүтээһэн ажал хэрэгын тэрэнэй сугтаа ажаллаһан, тэрэниие мэдэхэ хүпүүдэй сэдхэлдэ хадуугданхай.

Саһаа урид наһа бараһан Батор Чойнжуровай гэр бүлдэ, үри бээнэртэн, түрэлхидтэн гүнзэгы шаналал гашуудала мэдүүлээд, тэрэнэй найхан сэдхэл, дурасхаалынь сэдхэл зүрхэндэмнай хэтэ мүнхэдөө үлэхэл.

БҮЛЭГ НҮХЭДЫНЬ.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Ахамад редактор А.А. АНГАРХАЕВ
РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: Б.М.Ж. БАЛДАНОВ (ахамад редакторай орлогшо), Г.Х.ДАШЕЕВА (ахамад редакторай орлогшо), Б.В. ГЫНДЫНЦЫРЕНОВ (харюусалгата секретарь), А.Г.ЛУБСАНОВ (Буряад Республикын Правительство), Д.Д.СУНДАРОН (Буряад Республикын Арадай Хурал), таһагууды даагшад: Н.Д.НАМСАРАЕВ, Т.В.САМБЯЛОВА, Д.Ш. ХУБИТУЕВ, А.Д. ТАПХАЕВ; В.И.ПИНТАЕВ (хэблээлэй директор).

Манай адрес:
670000, Улаан-Үдэ, Каландаришвилиин үйлэс, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци.

Газетэ хэблэлэй I хуудан хэмжээтэй. Индекс 50901. Хэһэг 3900 (хамта 25.900). Хэблэлдэ тушаагдаһан саг 17.00.

"Республиканска типографи" гэхэн АО-до газетэ хэблэгдэ. Директорын телефон: 21-40-45. Б-0079-дэхи номертойгоор бүридхэлдэ абтанхай. Заказ № 8345

Редакциин телефонууд: ахамад редакторай - 21-50-96, приёмнын - 21-54-54, ахамад редакторай орлогшонорой - 21-68-08, 21-64-36, харюусалгата секретарини - 21-50-52, секретариадый - 21-50-52, таһагууд: экономикын болон политикын - 21-63-86 (даагшань), 21-34-05, 21-55-97, соёлой, түүхын болон залуушуулай - 21-54-93 (даагшань), 21-57-63, 21-69-58, 21-60-21, мэдээсэлэй болон рекламн - 21-62-62, 21-67-81, хэблэлэй - 21-33-61, оператор-корректорнүүдэй - 21-61-35, фотокорреспондентнүүдэй - 21-33-61, компьютерна түбэй - 21-66-76.

"Бурятия" хэблээлэй телефонууд: директор - 21-49-94, бухгалтери - 21-23-67, вахта - 21-60-91.

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нютагай нэрэнүүдэй бэшэлгые хазгайруулан ушарта авторнуудын харюусалгатай. Редакциин һанамжа авторайхитай адли бэшэ байжа магад.